EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 08 09
COM(2024) 999 final/2 -
DOWNGRADED ON 18.9.2024

2024/0207 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriame pateikiamos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų, kuriais siekiama pašalinti didelius trūkumus, nustatytus atlikus 2024 m. Šengeno vertinimą, kaip Vengrija taiko tam tikras Šengeno *acquis* nuostatas, susijusias su pagrindinėmis teisėmis sienų valdymo ir grąžinimo srityse

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pagal Tarybos reglamento (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo[1] 4 straipsnio 1 dalies b punktą, 2020–2024 m. daugiametę vertinimo programą[2] ir 2024 m. metinę vertinimo programą[3] Komisijos ir valstybės narės ekspertų grupė, padedama stebėtojų iš ES agentūrų ir įstaigų[4], atliko Vengrijos Šengeno periodinį vertinimą. Šiuo vertinimu patikrinta, kaip Vengrija įgyvendina Šengeno *acquis* sienų valdymo, grąžinimo, vizų, policijos bendradarbiavimo, didelės apimties IT sistemų (Šengeno informacinės sistemos) ir duomenų apsaugos srityse. Vertinant taip pat skirta dėmesio patikrinti, kaip Vengrija, taikydama Šengeno *acquis*, laikosi pagrindinių teisių.

Baigus vertinimo veiklą, Vengrija informuota, kad pagal Tarybos reglamento (ES) 2022/922 2 straipsnio 10 punktą nustatyta didelių trūkumų taikant tam tikras Šengeno *acquis* nuostatas, visų pirma tai ribotos galimybės Vengrijoje pasinaudoti prieglobsčio procedūra, taip pat nesilaikoma negrąžinimo principo ir Direktyvoje 2008/115 nustatytų apsaugos priemonių, o tai lemia kolektyvinio asmenų išsiuntimo praktiką. Vadovaudamasi Tarybos reglamento (ES) 2022/922 22 straipsnio 2 ir 3 punktais, 2024 m. rugpjūčio 9 d. Komisija priėmė vertinimo ataskaitą[5], kurioje išdėstė faktus ir vertinimus, susijusius su dideliais trūkumais, nustatytais atliekant vertinimą. Kaip Šengeno vertinimo vadove dėl Reglamento (ES) 2022/922[6] įgyvendinimo numatyta, į šią ataskaitą įtraukti tik tie faktai, kurie leido nustatyti didelius trūkumus. Išsamaus Vengrijos vertinimo rezultatai (išskyrus nustatytus didelius trūkumus) bus pristatyti išsamioje vertinimo ataskaitoje, parengtoje pagal Reglamento (ES) 2022/922 20 straipsnį.

Šiame pasiūlyme pateikiamos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų, skirtų 2024 m. rugpjūčio 9 d. Komisijos priimtoje ataskaitoje nustatytiems dideliems trūkumams pašalinti.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šiomis rekomendacijomis siekiama tinkamai ir veiksmingai įgyvendinti atitinkamoje politikos srityje galiojančias nuostatas.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šios rekomendacijos nesusijusios su kitomis pagrindinėmis Sąjungos politikos sritimis.

---

1 2022 m. birželio 9 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, OL L 160, 2022 6 15.

2 C(2019) 3692.

3 C(2023) 5300.

4 FRONTEX, ES pagrindinių teisių agentūra, eu-LISA, Europolas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

5 C(2024) 9000.

6 C(2023) 6790 *final*, p. 42.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

2022 m. birželio 9 d. Tarybos reglamento (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, 22 straipsnio 4 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Tarybos reglamento (ES) 2022/922 22 straipsnio 4 dalyje aiškiai nustatyta, kad Komisija turėtų pateikti pasiūlymą Tarybai priimti rekomendacijas dėl taisomųjų veiksmų, kuriais siekiama pašalinti didelius trūkumus, nustatytus atliekant vertinimą. Siekiant sustiprinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą ir užtikrinti geresnį koordinavimą Sąjungos lygmeniu, kad valstybės narės tinkamai ir veiksmingai taikytų visas Šengeno taisykles, būtina imtis Sąjungos lygmens veiksmų.

- **Proporcingumo principas**

Tarybos reglamento (ES) 2022/922 22 straipsnio 4 dalis atitinka konkrečius Tarybos įgaliojimus, susijusius su tarpusavio vertinimu, kaip įgyvendinama Sąjungos politika laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje. Atsižvelgiant į tai, šis Tarybos įgyvendinimo sprendimo pasiūlymas yra proporcingas siekiamam tikslui.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pagal Tarybos reglamento (ES) 2022/922 30 straipsnio 3 dalį ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnį Komisijos vertinimo ataskaita per 14 dienų nuo jos priėmimo pateikiama *ex post* konsultacijoms su Šengeno komitetu.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Netaikoma.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Vertinant atsižvelgta į pagrindinių teisių apsaugą taikant Šengeno *acquis*.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

Netaikoma.

2024/0207 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriame pateikiamos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų, kuriais siekiama pašalinti didelius trūkumus, nustatytus atlikus 2024 m. Šengeno vertinimą, kaip Vengrija taiko tam tikras Šengeno *acquis* nuostatas, susijusias su pagrindinėmis teisėmis sienų valdymo ir grąžinimo srityse

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2022 m. birželio 9 d. Tarybos reglamentą (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013[7], ypač į jo 22 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Šengeno erdvė be vidaus sienų kontrolės priklauso nuo to, ar valstybės narės veiksmingai ir efektyviai taiko Šengeno *acquis*. Tas *acquis* apima išorės sienų srities priemones, kontrolės prie vidaus sienų nebuvimo kompensacines priemones ir griežtą stebėsenos sistemą, kurios kartu sustiprina laisvą judėjimą ir užtikrina aukšto lygio saugumą, teisingumą ir pagrindinių teisių apsaugą, įskaitant asmens duomenų apsaugą;

(2) pagal Tarybos reglamento (ES) 2022/922 4 straipsnio 1 dalies b punktą, 2020–2024 m. daugiametę vertinimo programą[8] ir 2024 m. metinę vertinimo programą[9] Komisijos ir valstybės narės ekspertų vertinimo grupė, padedama stebėtojų iš ES agentūrų ir įstaigų[10], atliko Vengrijos Šengeno periodinį vertinimą. Šiuo vertinimu patikrinta, kaip Vengrija įgyvendina Šengeno *acquis* sienų valdymo, grąžinimo, vizų, policijos bendradarbiavimo, didelės apimties IT sistemų (Šengeno informacinės sistemos) ir duomenų apsaugos srityse. Atliekant Šengeno vertinimą taip pat skiriamas ypatingas dėmesys patikrinti, kaip taikant Šengeno *acquis* laikomasi pagrindinių teisių;

(3) po paskutinio 2019 m. atlikto vertinimo dėl kintančios su migracija ir saugumu susijusios rizikos regione Vengrijos veikimo aplinka gerokai pasikeitė. Nors migracijos spaudimas ties Vakarų Balkanų maršrutu tebėra didelis, spaudimas prie Vengrijos ir Serbijos sienos per pastaruosius mėnesius sumažėjo. Be to, neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą turėjo plataus masto pasekmių Vengrijai ir visai Šengeno erdvei apskritai; atsirado budresnio

[7] OL L 160, 2022 6 15, p. 1.
[8] C(2019) 3692
[9] C(2023) 5300.
[10] FRONTEX, Europolas, eu-LISA, ES pagrindinių teisių agentūra ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

Europos integruoto išorės sienų valdymo būtinybė, siekiant riboti riziką saugumui ir išsaugoti Šengeno erdvės vientisumą;

(4) atlikus 2024 m. Vengrijos Šengeno vertinimą, nustatyta didelių trūkumų taikant tam tikras Šengeno *acquis* nuostatas, susijusias su pagrindinėmis teisėmis sienų valdymo ir grąžinimo srityse. 2024 m. liepos 4 d. apie tai buvo informuota Taryba. 2024 m. liepos 11 d. ataskaitos projektu pasidalyta su Vengrijos valdžios institucijomis, jų pastabos gautos 2024 m. liepos 19 d.. 2024 m. rugpjūčio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu C(2024) 9000 priimta ataskaita, kurioje nurodyti tie dideli trūkumai;

(5) turėtų būti pateiktos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų, kurių Vengrija turi imtis nedelsdama, kad pašalintų tuos nustatytus didelius trūkumus. Dėl faktų pobūdžio, dėl to, kad jie nustatomi nuolat ir dėl būtinybės trūkumus kuo greičiau pašalinti, visoms rekomendacijos suteikta vienoda pirmenybė;

(6) per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo Vengrija pagal Reglamento (ES) 2022/922 22 straipsnio 6 dalį turėtų parengti visų rekomendacijų įgyvendinimo ir vertinimo ataskaitoje nustatytų trūkumų pašalinimo veiksmų planą. Vengrija tą veiksmų planą turėtų pateikti Komisijai jo tinkamumui peržiūrėti, taip pat Tarybai. Vengrija nuo pranešimo apie veiksmų plano peržiūrą gavimą dienos kas du mėnesius turėtų teikti savo veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą Komisijai ir Tarybai tol, kol Komisija nuspręs, kad visos rekomendacijos visiškai įgyvendintos;

(7) pagal Reglamento (ES) 2022/922 22 straipsnio 7 dalį, vertinimo grupė turėtų vėl apsilankyti vietoje, kad patikrintų pažangą įgyvendinant rekomendacijas; šis apsilankymas turėtų būti surengtas ne vėliau kaip metai nuo vertinimo veiklos datos;

(8) šios rekomendacijos nedaro poveikio veiksmams, kurių turėtų imtis Vengrija, kad įvykdytų Teisingumo Teismo sprendimus bylose C-808/18[11], C-823/21[12], C-123/22[13]; tai Komisija stebi pagal nustatytas procedūras;

(9) šis sprendimas turėtų būti perduotas Europos Parlamentui ir valstybių narių parlamentams,

REKOMENDUOJA:

Vengrijai imtis toliau nurodytų veiksmų.

1. Vadovaudamasi Reglamento (ES) 2016/399[14] 3 ir 4 straipsniais ir Direktyvos 2008/115[15] 4 straipsnio 4 dalimi, 5 straipsniu, 6 straipsnio 1 dalimi, 12 straipsnio 1 dalimi ir 13 straipsniu kartu su ES pagrindinių teisių chartijos 18 ir 47 straipsniais, liautis taikyti trečiųjų šalių piliečių, kurie neteisėtai atvyko į Vengriją arba joje yra neteisėtai, įkaitant tų, kurie išreiškė ketinimą prašyti tarptautinės apsaugos,

---

11 2020 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-808/18 *Komisija prieš Vengriją*, ECLI:EU:C:2020:1029.

12 2023 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-823/21 *Komisija prieš Vengriją*, ECLI:EU:C:2023:504.

13 2024 m. birželio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-123/22 *Komisija prieš Vengriją*, ECLI:EU:C:2024:493.

14 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) OL L 77, 2016 03 23.

15 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narės, OL L 348, 2008 12 24.

išsiuntimo praktiką, ir taip užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos siekiantys trečiųjų šalių piliečiai šalies teritorijoje ir, be kita ko, pasienyje, galėtų gauti veiksmingą tarptautinę apsaugą.

2. Iš dalies pakeisti nacionalinius teisės aktus ir pakeisti administracinę praktiką, kad nacionalinės valdžios institucijos turėtų teisinę galią nukreipti tarptautinės apsaugos prašančius trečiųjų šalių piliečius į atitinkamas institucijas Vengrijos teritorijoje ir taip įvykdyti prievoles, nustatytas Šengeno sienų kodekso 3 ir 4 straipsniuose kartu su Chartijos 18 straipsniu.

3. Iš dalies pakeisti nacionalinius teisės aktus ir pakeisti administracinę praktiką, siekiant užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečiams, kurie nebuvo sulaikyti dėl neteisėto sienos kirtimo, bet kurie Vengrijos teritorijoje yra neteisėtai ir atitinka reikalavimus sprendimui grąžinti gauti, būtų pateiktas sprendimas grąžinti atlikus individualų vertinimą, be kita ko, laikantis negrąžinimo principo, vadovaujantis Direktyvos 2008/115 5 straipsniu, 6 straipsnio 1 dalimi, 12 straipsnio 1 dalimi ir 13 straipsniu kartu su Chartijos 47 straipsniu.

4. imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi negrąžinimo principo dėl trečiųjų šalių piliečių, kurie sulaikyti dėl neteisėto sienos kirtimo prie išorės sienos, kaip reikalaujama pagal Direktyvos 2008/115/EB 4 straipsnio 4 dalies b straipsnį ir Šengeno sienų kodekso 3 ir 4 straipsnius kartu su Chartijos 19 ir 47 straipsniais.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė